

بازارهای جهانی حسابرسی

غلامحسین دونانی

مؤسسه حسابرسی در هم ادغام و سرانجام در دهه ۱۹۸۰ نخست پدیده Big ten (۱۰ مؤسسه بزرگ) و سپس Big Eight (۸ مؤسسه بزرگ) به وجود آمد اسامی این هشت مؤسسه بزرگ به ترتیب الفبا عبارت بود از:

آرتو آندرسن - آرتور یانگ - ارنست اند وینی - پرایس واتر هاوس - پیت مارویک میجل، توش راس - هسکینز اند سلرز و کوپرز اند لیبراند سه سال بعد پدیده Big Six (۱۹۹۸-۱۹۸۹) ظهور کرد. در همان سالها مؤسسه دپلویت با مؤسسه پرایس واتر هاوس لندن ادغام شدند اما یک سال بعد موضوع ادغام این دو مؤسسه منتفی و متعاقباً «پرایس واتر هاوس» با «کوپرز اند لیبراند» ادغام شد. هم‌چنین در سال ۱۹۹۷ مؤسسه «ارنست اند یانگ» و «KPMG» مذاکره ادغام را آغاز کرده بود که به علت مخالفت اتحادیه اروپا و نگرانی از انحصار در بازار حسابرسی موضوع ادغام این دو مؤسسه نیز منتفی شد در حالی که قبلاً «PWC» و «کوپرز اند لیبراند» ادغام شده بود. آثار ادغام «PWC» آن‌چنان بود که عملاً انحصار بازار جهانی حسابرسی را به دست گرفت و در سال جاری «KPMG» ضمن طرح شکایت به شورای گزارش‌گری مالی بریتانیا (FRC) از انحصار بازار حسابرسی در چنگ «PWC» شکایت کرده است. نگرانی «PWC» از آنجا شروع شد که پس از اقامه

(MBA) و هم‌چنین رشته‌های حرفه‌ای CIMA، CA، ACCA، CPA در جهان در حال توسعه و جهان پیشرفته مشاهده می‌شود و رشته حسابرسی به عنوان یکی از رشته‌های برجسته و ممتاز جهان به شمار می‌رود. (جدول شماره ۷)

پیشینه فعالیت مؤسسات حسابرسی خارجی به دهه ۱۸۴۳ (۱۲۲۲ ه.ش) و فعالیت مؤسسات حسابرسی در ایران به دهه ۱۳۴۰ باز می‌گردد. اولین مؤسسه حسابرسی ایرانی در ایران توسط آقای فواد مجذوب تأسیس و اولین مؤسسات حسابرسی خارجی که در ایران به فعالیت پرداختند به ترتیب عبارتند از مؤسسه حسابرسی «پیت مارویک»، «کوپرز اند لیبراند»، «وینی مری»، «آرتور یانگ»، «آرتو آندرسن» و «پرایس واتر هاوس» بودند.

مؤسسات حسابرسی بین‌المللی فراز و فرود بی‌شماری را طی کرده‌اند تا جایگاه فعلی را کسب کنند. تاریخ نوین حسابرسی به سال‌های ۱۸۴۳ باز می‌گردد که نخستین مؤسسات حسابرسی در انگلستان و سپس در آمریکا تشکیل شدند. طی یکصد سال بیش از ۵۰۰

در جهان کنونی که عصر انفجار اطلاعات نامیده می‌شود، هجوم انبوه اطلاعات و داده‌های گوناگون در بازارهای مالی، پولی و بازار سرمایه در غیاب حسابداران رسمی و حسابرسان معتمد می‌تواند به گمراهی استفاده‌کنندگان از این اطلاعات منجر شود. در واقع عصر دانش مدیریت جز با حسابرسی تکوین نخواهد یافت و خلق دانش نیز در پرتو اعتبارسنجی این دانش کمی و کیفی که در قالب عدد و رقم بیان خواهد شد امکان‌پذیر می‌شود و در همین راستا حوزه حسابرسی بسی فراتر از حوزه تجربی محدود عملی آن خواهد بود، زیرا به سرعت به درون سایر حوزه‌ها رخنه خواهد کرد. حسابرسان دارای ویژگی‌های ممتازی می‌باشند که باعث برجستگی این حرفه می‌شود. اول توانایی پاسخگویی موثر به داده‌های بازار سرمایه، دوم اطمینان‌بخشی و اعتباردهی به فضای آکنده از میلیون‌ها داده کمی شده که ساختار این داده‌ها متأثر از اعتباربخشی آن‌ها خواهد بود. به‌همین علت حسابرسی در رده اول مشاغل اطلاعاتی یا مشاغل نوین جهان هزاره سوم قرار دارد. زیرا تنها کسانی که با چالش‌های ناشی از جامعه اطلاعاتی می‌توانند، مقابله منطقی کرده و آن را در یک چارچوب مشخص تعریف کنند، حسابرسان هستند. به‌همین علت گرایش روزافزونی به رشته‌های حسابداری، حسابرسی، و مدیریت بازرگانی

۱) علاقه‌مندان برای تاریخ مؤسسات حسابرسی می‌توانند به وب‌گاه www.icaew.co.uk/library مراجعه و در بخش library کلمه *firm simplified family trees* را کلیک کنند.

دعوی بر علیه تخلف مالیاتی شعبه آمریکای «PWC» برخی مؤسسات حسابرسی رقیب (Big Four) کوشش کردند در سرنگونی «KPMG» مشابه «آرتور آندرسن» ادغام کنند به طوری که هنوز هم پرونده تخلف مالیاتی «KPMG» مخاطره آمیز است.

بعدها «دیلویت هسکینز اند سلز» با مؤسسه «توش راس» و مؤسسه «ارنست اند وینی» با مؤسسه «آرتور یانگ» و «پرایس واترهاوس» با «کوپرز اند لیراند» ادغام شدند و به نام های «دیلویت اند توش»، «ارنست اند یانگ» و «پرایس واترهاوس کوپرز» معروف شدند که پیامد این ادغام ظهور «Big Five» (۲-۱۹۸۹) به شرح ذیل بود:

Price water house & Coopers Liberland (PWC)، Deloitte & Touch & Tomatso (DTT)، KPMG، (Ernest & Young (EY)، Arthur Anderson (AA) از طرف دیگر در سال های (۱۹۶۶) «انجمن حسابداران خیره انگلستان و ولز» (ICAEW)، «انجمن حسابداران خیره آمریکا» (AICPA)، «انجمن حسابداران خیره کانادا» (CICA)، گروه مطالعاتی حسابداران بین المللی (ASG) را تشکیل دادند که همین گروه مطالعاتی در سال ۱۹۷۳ به این نتیجه رسید که کمیته تدوین استانداردهای بین المللی حسابداری (IASB) را تأسیس کند تا بتواند حرفه حسابداری را یاری دهند. در فاصله سال های ۱۹۹۷ تا ۱۹۹۹ کمیته تدوین استانداردهای بین المللی ساختار سازمانی خود را تغییر داد و هیأت استانداردهای بین المللی حسابداری جایگزین کمیته مذکور شد. اوج گیری فعالیت مؤسسات حسابرسی و هیأت استانداردهای بین المللی

حسابداری و حسابرسی هم زمان در دهه ۱۹۹۰ حاکی از رشد روزافزون سرمایه مالی و توسعه سرمایه های فراملیتی بود.

به همین علت مؤسسات بزرگ حسابرسی که دست اندرکار تدوین استانداردها هستند در چالش با منافع مشتریان خود کوشش کرده اند که هیأت مذکور را به طرق مختلف در چنگ خود داشته باشند با یک بررسی

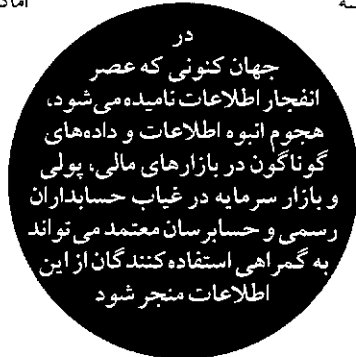
اجمالی به هیأت ریسه انجمن حسابداران خیره انگلستان مشاهده شد که مجموعه Big Four بیش از ۳۶ بار از ۵۴ انتخابات ریاست این انجمن را بر عهده داشته است. جدول ذیل حضور Big Four را در ارکان اصلی انجمن حسابداران خیره انگلستان و کمیته های کاری آن نشان می دهد:

بعد از سقوط آترو و انحلال «مؤسسه حسابرسی آرتور آندرسن» پنج مؤسسه بزرگ حسابرسی به چهار مؤسسه تقلیل و موسوم به Big Four (۲۰۰۲) شدند. شش مؤسسه بعدی رتبه های جهانی که به «مؤسسات میانی» معروف هستند عبارتند از:

BDO، RSM، Grant Thornton، Baker Tilly Internal، Harwath International، Moors Rowland International. پس از انقلاب اسلامی مؤسسات حسابرسی

خارجی با توجه به «لایحه قانونی مربوط به اصلاح یارهای از مواد قانونی مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۵۹/۳/۳» که کلاً کانون حسابداران رسمی را لغو کرده بود اگرچه در سال های بعد از انقلاب برخی مؤسسات حسابرسی خارجی روابط قبلی خود را با مؤسسات حسابرسی همکار خود در ایران به صورت ارجاع کار حفظ کرده بودند

اما در دهه هشتاد به ویژه پس از تصویب قانون استفاده از خدمات تخصصی حسابداران

رسمی، تعدادی از مؤسسات حسابرسی ایرانی به دنبال ارتباط با عضویت و نمایندگی مؤسسات حسابرسی بین المللی برآمدند که این تلاش ها منجر به عضویت چند مؤسسه حسابرسی ایرانی در مؤسسات بین المللی حسابرسی شده است. لازم بیادآوری است که بزرگترین بازار حرفه حسابرسی و حسابداری جهان به ترتیب در آمریکا، انگلستان، آلمان، فرانسه، ژاپن، هلند، استرالیا است. جدول شماره (۳) درآمد ده مؤسسه حسابرسی برتر جهان و ترکیب آن را نمایش می دهد. از سوی دیگر (۵۰) درصد جدول شماره (۴) رتبه بندی ۱۵۰ گانه متعلق به مؤسسات حسابرسی موسوم به Big Four (دیلویت، پرایس واترهاوس کوپرز، کی بی

جدول شماره (۲) - نمایه حضور موثر Big Four در ارکان انجمن حسابداران خیره انگلستان (ICAEW)

نام شرکت	عضویت در هیأت ریسه		عضویت در کارگروه ها		جمع	
	تعداد دفعات	تعداد سال عضویت	تعداد دفعات	تعداد سال عضویت	تعداد دفعات	تعداد سال عضویت
Price water house Coopers LLP	۲۲	۲۸	۱۲	۱۲	۳۴	۴۲
Deloitte & Touche LLP	۲	۲	۱۶	۱۶	۱۸	۲۱/۵
Ernst & Young LLP	۵	۱۳	۵	۵	۱۰	۲۰
KPMG LLP	۹	۱۰/۵	—	—	۹	۱۰/۵
BDO Stoy Hayward LLP	۱	۱	۳	۳	۴	۳/۵
PKF	—	—	۳	۳	۳	۳
Grant Thornton UK LLP	۲	۲	—	—	۲	۲
Kingston smith	—	—	۲	۲	۲	۲
Other	۱۳	۱۴/۵	۱	۱	۱۴	۱۵/۵
Non- practicing	n/a	n/a	n/a	n/a	۵	۵
Total	۵۴	۷۱	۴۲	۴۹	۱۰۱	۱۲۵

THE INSTITUTE OF CHARTERED ACCOUNTANTS

IN ENGLAND & WALES

عبارتند از PWC (۲۰/۷)، دیلویت (۲۰/۱)، EY (۱۸/۴) و KPMG (۱۶/۹) میلیارد اعلام شده است که رشد مؤسسه حسابرسی «دیلویت» در این سال بیشتر از سایر مؤسسات بوده به طریقی که پیش‌بینی شده چنانچه همین روند در سال ۲۰۰۷ ادامه یابد درآمد سال ۲۰۰۷ مؤسسه «دیلویت» به ۲۲/۶ میلیارد دلار بالغ و رتبه اول را به خود اختصاص خواهد داد. جالب توجه آنکه مجله عصر حسابداری Accounting Age جایزه بهترین گزارش حسابرسی سال ۲۰۰۵ خود را به مؤسسه حسابرسی Ruth Dooley و «گرانث تورنتون»

می‌شود و بقیه آن توسط Big Four حسابرسی می‌شوند. این بدان معنی است که رتبه‌بندی مؤسسات بزرگ جهان از نظر درآمدی همان مؤسساتی هستند که بیشترین مشتریان و شرکت‌های جهان را نیز دارا می‌باشند. جدول شماره (۳) رتبه‌بندی ۱۰ مؤسسه بزرگ جهان و ترکیب درآمدی آنان را نمایش می‌دهد. این جدول نشان می‌دهد حجم بازار حسابرسی در سال ۲۰۰۵ رقمی حدود یکصد میلیارد دلار بوده است.

نگاهی به لیست ۳۵۰ شرکت برتر جهان نیز نشان می‌دهد که ۳۴۳ شرکت این لیست توسط Big Four و فقط ۷ تای آنها توسط سایر مؤسسات حسابرسی می‌شوند. این امر نشان می‌دهد که ضابطه رتبه‌بندی مؤسسات حسابرسی که بر اساس درآمد آنان صورت می‌گیرد، مشابه مسابقه قویترین مردان جهان و یا پولدارترین مرد جهان و ... نیست بلکه این درآمدهای بالا حکایت از برتری کیفیت خدماتی است که مشتریان بدان روی آورده‌اند. نگاهی به وب‌گاه Deloitte Plus Co. (متعلق به مؤسسه دیلویت)، PWC plus، Portal PWC.com، PWC.com متعلق به مؤسسه PWC نشان‌دهنده توانایی و دانش حرفه‌ای در این دو مؤسسه است که سایر مؤسسات حسابرسی در حال حاضر فاقد آن هستند و این توانایی جز در پرتو سرمایه‌گذاری‌های حاصل از درآمدهای بیشتر خدمات حسابرسی و حسابداری امکانپذیر نیست. بر اساس آخرین اخبار منتشر شده در Big Blog درآمد سال ۲۰۰۶، چهار مؤسسه بزرگ جهان

ام جی و ارنست یانگ) می‌باشد و از میان مؤسسات موسوم به مؤسسات میانه (Middle ۶ درصد رتبه‌ها متعلق به BDO، (۴) درصد متعلق به

Bakertilly سه درصد متعلق به «گرانث تورنتون» و RSM است. از یک منظر دیگر (۲۰) درصد این رتبه‌ها در اختیار مؤسسات حسابرسی آمریکایی، (۱۳) درصد متعلق به مؤسسات حسابرسی انگلیسی، (۱۱) درصد در اختیار مؤسسات آلمانی و (۷)

درصد نیز در اختیار مؤسسات حسابرسی فرانسوی و کانادایی قرار دارد. توجه شود که جدول شماره (۴) رتبه‌بندی هر یک از مؤسسه‌های حسابرسی هر کشور را در جهان نمایش می‌دهد در حالی که جدول شماره (۳) رتبه‌بندی جهانی مجموع درآمدی همه مؤسساتی را که تحت یک نام فعالیت دارند نشان می‌دهد. برای مثال مؤسسه حسابرسی دیلویت در جدول شماره یک رتبه دوم جهان را دارا است در حالی که همین مؤسسه در آمریکا رتبه اول را به خود اختصاص داده و یا مؤسسه حسابرسی «دیلویت» انگلستان که رتبه دوم را در آن کشور دارا می‌باشد، رتبه ششم جهان را نیز به خود اختصاص داده است. از میان یکصد شرکت برتر جهان فقط یک شرکت توسط مؤسسات حسابرسی میانه «BDO» حسابرسی

مؤسسات
حسابرسی بین‌المللی
فراز و فرود بی‌شماری را
طی کرده‌اند تا جایگاه فعلی را
کسب کنند. تاریخ نوین حسابرسی
به سال‌های ۱۸۴۳ بازمی‌گردد که
نخستین مؤسسات حسابرسی در
انگلستان و سپس در آمریکا
تشکیل شدند

جدول شماره (۳) - جدول رتبه‌بندی دهگانه و ترکیب درآمدی مؤسسات حسابرسی بین‌المللی ۲۰۰۵

ردیف	نام مؤسسه	درآمد جاری میلیون دلار	درصد ترکیب درآمدی		
			حسابرسی و حسابداری	خدمات مالیاتی	مشاوره مدیریت سایر خدمات
۱	Price water house Coopers	۲۰,۳۰۰/۰	(۲) ۵۷	۲۴	(۳) ۱۹
۲	Deloitte Touche Tohmatsu	۱۸,۲۰۰/۰	۴۸	۲۱	(۱۴) ۲۴
۳	Ernst & Young	۱۶,۹۰۰/۰	۶۶	۲۷	---
۴	KPMG	۱۵,۶۵۰/۰	---	---	---
۵	BDO International	۳,۳۲۸/۷	۵۸	۲۰	۵
۶	RSM International	۲,۵۰۲/۱	۴۱	۲۵	۱۷
۷	Grant Thornton International	۲,۴۵۳/۹	۵۱	۲۲	۱۱
۸	Baker Tilly International	۲,۱۱۶/۰	۴۵	۲۵	۱۰
۹	Horwath International	۲,۰۰۵/۰	۴۹	۲۲	۱۴
۱۰	Moore's Rowland International	۱,۹۶۰/۵	۵۰	۲۶	۱۴

جدول شماره (۴) - رتبه‌بندی ۱۵۰ مؤسسه حسابرسی برتر جهان در سال ۲۰۰۵

Ref	Firm	Country	Fee Income (\$m)	Ref	Firm	Country	Fee Income (\$m)	Ref	Firm	Country	Fee Income (\$m)
1	Deloitte	US	۷,۸۱۴,۰	۵۱	Pricewaterhouse Coopers	Sweden	۳,۹۶,۱	۱۰۱	Deloitte	Sweden	۱,۲۲,۶
2	Ernst & Young (e)	US	۶,۳۳۷,۷	۵۲	AGN International	US	۳,۸۲,۴	۱۰۲	Roel & Partner	Germany	۱,۲۲,۰
3	Pricewaterhouse Coopers	US	۶,۱۶۷,۰	۵۳	Ernst & Young	Switzerland	۳,۷۲,۹	۱۰۳	KPMG	Austria	۱,۲۱,۷
4	KPMG	US	۴,۷۰۰,۰	۵۴	Deloitte	Australia	۳,۶۶,۸	۱۰۴	Grant Thornton International	Germany	۱,۲۱,۷
5	Pricewaterhouse Coopers	UK	۳,۲۱۱,۵	۵۵	Baker Tilly International	UK	۳,۳۷,۳	۱۰۵	Deloitte (e)	Italy	۱,۳۸,۱
6	Deloitte	UK	۲,۴۶۹,۹	۵۶	IGAF Worldwide	US	۳,۱۲,۰	۱۰۶	Deloitte	Ireland	۱,۳۰,۹
7	KPMG	UK	۲,۳۵۷,۸	۵۷	Grant Thornton International	Canada	۳,۰۸,۲	۱۰۷	Ernst & Young (e)	Mexico	۱,۳۰,۶
8	Ernst & Young	UK	۱,۷۰۵,۰	۵۸	Deloitte	Spain	۲,۹۶,۲	۱۰۸	KPMG	Mexico	۱,۳۰,۲
9	Pricewaterhouse Coopers	Germany	۱,۳۷۲,۸	۵۹	BKR International	US	۲,۹۰,۰	۱۰۹	Polaris International	US	۱,۲۹,۰
10	KPMG	Germany	۱,۳۵۳,۷	۶۰	Pricewaterhouse Coopers	Korea	۲,۸۸,۸	۱۱۰	HLB International	UK	۱,۲۷,۸
11	RSM	US	۱,۲۱۳,۷	۶۱	Deloitte	Denmark	۲,۸۵,۸	۱۱۱	Deloitte (e)	Mexico	۱,۲۷,۷
12	Ernst & Young	Germany	۱,۱۲۳,۶	۶۲	KPMG	Switzerland	۲,۸۳,۹	۱۱۲	Constantin Group	France	۱,۲۴,۱
13	Horwath International	US	۱,۱۱۰,۰	۶۳	Pricewaterhouse Coopers	Spain	۲,۷۱,۴	۱۱۳	IGAF Worldwide	UK	۱,۲۱,۳
14	Baker Tilly International	US	۱,۰۶۲,۹	۶۴	Mazars Group	France	۲,۶۶,۴	۱۱۴	IGAF Worldwide	Germany	۱,۲۰,۳
15	Moore Rowland International	US	۹۷۰,۰	۶۵	Pricewaterhouse Coopers (e)	South Africa	۲,۶۱,۴	۱۱۵	Ernst & Young	South Africa	۱,۱۶,۳
16	Deloitte	Canada	۹۱۶,۰	۶۶	Deloitte	South Africa	۲,۴۷,۵	۱۱۶	Mazars Group	UK	۱,۱۵,۹
17	KPMG	France	۸۳۴,۶	۶۷	Nesle International	UK	۲,۴۷,۵	۱۱۷	Ernst & Young	Ireland	۱,۱۲,۶
18	Ernst & Young	France	۸۳۳,۳	۶۸	BDO International	Netherlands	۲,۴۶,۶	۱۱۸	BDO International	Switzerland	۱,۱۰,۶
19	Deloitte	Netherlands	۸۱۹,۰	۶۹	DFK International	US	۲,۴۵,۰	۱۱۹	Deloitte	Austria	۱,۰۲,۳
20	Grant Thornton International	US	۸۱۸,۶	۷۰	BDO International	Germany	۲,۳۷,۱	۱۲۰	Baker Tilly International	Netherlands	۹۹,۶
21	Pricewaterhouse Coopers	France	۷۹۵,۶	۷۱	Pricewaterhouse Coopers (e)	Belgium	۲,۳۳,۳	۱۲۱	Baker Tilly International	Canada	۹۹,۵
22	Leading Edge Alliance	US	۷۹۰,۰	۷۲	Ernst & Young	Sweden	۲,۳۲,۵	۱۲۲	Baker Tilly International	France	۹۷,۱
23	Pricewaterhouse Coopers	Australia	۷۶۱,۵	۷۳	GMR Enterprise	US	۲,۲۹,۰	۱۲۳	Ernst & Young (e)	Korea	۹۶,۶
24	KPMG	Canada	۷۵۶,۴	۷۴	CRA Associates International	US	۲,۲۲,۰	۱۲۴	Ernst & Young	Denmark	۹۶,۲
25	Pricewaterhouse Coopers	Netherlands	۷۵۵,۵	۷۵	Moore Rowland International	UK	۲,۲۱,۹	۱۲۵	Moore Stephens International	Germany	۹۶,۰
26	Ernst & Young	Netherlands	۷۳۱,۶	۷۶	SC International	US	۲,۲۱,۶	۱۲۶	Mazars Group (e)	Netherlands	۹۴,۷
27	KPMG	Netherlands	۷۲۶,۸	۷۷	KPMG	Sweden	۲,۱۸,۲	۱۲۷	Grant Thornton International	France	۹۳,۹
28	Pricewaterhouse Coopers	Canada	۷۱۵,۱	۷۸	PKF International	UK	۲,۱۳,۶	۱۲۸	Deloitte	Norway	۹۳,۰
29	RSM McGladrey Network	US	۶۵۲,۳	۷۹	KPMG	Denmark	۲,۱۰,۷	۱۲۹	Moore Stephens International	Canada	۹۱,۳
30	Deloitte	Japan	۶۵۲,۲	۸۰	Pricewaterhouse Coopers	Italy	۲,۰۳,۲	۱۳۰	Horwath International	UK	۸۹,۶
31	Moore Stephens International	US	۶۵۱,۹	۸۱	BDO International	Canada	۲,۰۲,۰	۱۳۱	PKF International	Germany	۸۸,۱
32	Ernst & Young	Canada	۶۴۱,۳	۸۲	Ernst & Young	Belgium	۲,۰۱,۲	۱۳۲	Deloitte	Korea	۸۳,۹
33	KPMG	Japan	۶۳۷,۱	۸۳	URV International	US	۱,۹۶,۸	۱۳۳	DFK International	UK	۸۲,۸
34	Kreston International	US	۵۹۷,۶	۸۴	Pricewaterhouse Cooper	Ireland	۱,۸۲,۴	۱۳۴	PKF International	Australia	۸۲,۳
35	Deloitte	Germany	۵۸۸,۷	۸۵	KPMG	Ireland	۱,۸۲,۱	۱۳۵	KPMG	Korea	۸۰,۰
36	Fiducial International	France	۵۸۱,۷	۸۶	KPMG	Spain	۱,۸۱,۲	۱۳۶	BDO International	UK	۷۷,۷
37	Ernst & Young	Japan	۵۵۹,۷	۸۷	Morison International	UK	۱,۸۰,۴	۱۳۷	Moore Stephens International	Australia	۷۷,۵
38	Ernst & Young	Australia	۵۵۶,۰	۸۸	Ernst & Young	Spain	۱,۷۸,۸	۱۳۸	Baker Tilly International	Korea	۷۴,۵
39	PKF International	US	۵۵۱,۰	۸۹	Pricewaterhouse Coopers	Denmark	۱,۷۶,۵	۱۳۹	DFK International	Canada	۷۳,۳
40	Deloitte	France	۵۳۳,۴	۹۰	Morison International	US	۱,۷۳,۴	۱۴۰	Fiducial International	US	۷۲,۰
41	HLB International	US	۵۱۲,۰	۹۱	Moore Rowland International	Germany	۱,۶۶,۱	۱۴۱	Russell Bedford International	US	۷۰,۰
42	Deloitte (e)	Belgium	۵۰۵,۰	۹۲	Ernst & Young (e)	Italy	۱,۶۲,۸	۱۴۲	Horwath International	Austria	۶۹,۸
43	KPMG	Australia	۴۸۷,۲	۹۳	KPMG (e)	South Africa	۱,۵۷,۸	۱۴۳	RSM International	Canada	۶۹,۶
44	Nesle International	US	۴۷۶,۰	۹۴	KPMG	Italy	۱,۵۷,۸	۱۴۴	HLB International	Germany	۶۹,۶
45	Grant Thornton International	UK	۴۶۱,۵	۹۵	Moore Stephens International	UK	۱,۵۴,۱	۱۴۵	Pricewaterhouse Coopers (e)	Austria	۶۸,۳
46	Pricewaterhouse Coopers	Switzerland	۴۶۰,۷	۹۶	Pricewaterhouse Coopers	Mexico	۱,۵۱,۹	۱۴۶	Kreston International	Germany	۶۸,۷
47	Pricewaterhouse Coopers	Japan	۴۵۱,۵	۹۷	RSM International	UK	۱,۵۱,۸	۱۴۷	Kreston International	UK	۶۸,۴
48	BDO International	US	۴۴۰,۰	۹۸	BDO International	France	۱,۴۷,۹	۱۴۸	Nesle International	Germany	۶۷,۷
49	JHI	US	۴۱۸,۹	۹۹	BKR International	France	۱,۴۵,۹	۱۴۹	SC International	Germany	۶۶,۲
50	BDO International	UK	۴۱۱,۴		RSM International	Germany	۱,۴۵,۰	۱۵۰	BDO International	Ireland	۶۳,۶

IBDO

امدا و در بین مؤسسات حسابرسي بهترين كارفرماي سال ۲۰۰۵ را به ترتيب مؤسسات Robert Half International, BDO, PWC, KPMG, Moore & Smalley اعلام كرد. واقعيت اين جايزه نشان مي دهد كه مؤسسات حسابرسي بزرگ بيشترين شانس جذب فارغ التحصيلان برجسته رشته حسابداري جهان را دارا هستند. به همين علت سال گذشته PWC جوان ترين مدير حسابرسي در سن ۲۴ سالگي را منصوب كرد. مؤسسات بزرگ

حسابرسي چشم انداز آينده را در دسترس و سهل الوصول مي دانند بنابر اين با استفاده از ابزارهاي نوين در صدد تسخير آينده هستند.

۱. ACCA= The Association of Chartered Certified Accountants
۲. CIMA= The chartered Institute of Management Accountants
۳. CIPFA= Certified Independent Public Finance Advisors
۴. ICAEW= Institute of Chartered Accountants in England & Wales
۵. ICAI= Institute of Chartered Accountants in Ireland
۶. ICAS= The Institute of Chartered Accountants of Scotland
۷. AICPA= American Institute of Certified Public Accountants

نگاهي به
ليست ۳۵۰ شركت
برتر جهان نيز نشان مي دهد
كه ۳۳۳ شركت اين ليست
توسط Big Four و فقط ۷ ناي
انها توسط ساير مؤسسات
حسابرسي مي شوند

در
فاصله سال هاي
۱۹۹۷ تا ۱۹۹۹ كميته
تدوين استانداردهاي بين المللي
ساختار سازماني خود را تغيير داد
و هيأت استانداردهاي بين المللي
حسابداري جايزگزين كميته
مذكور شد

مقايسه جداول (۸ تا ۵) و
مقايسه آن با حق الزحمه
حسابرسان بين المللي
فوق و بررسي جمعيت
كشوري ايران، برتانيا
(انگلستان + ايرلند) و
ايالات متحده آمريكا و درآمد
ناخالص ملي هر سه كشور از يك
طرف نشانه رشد رو به گسترش حرفه
حسابداري در كشورهاي پيشرفته و هم چنين
توسعه كمی و كيفی حرفه حسابداری و فارغ-
التحصیلان حرفه‌ای CIMA, CPA, ACCA نشان از
توجه خاص دولت‌ها به سلامت بازار سرمایه
از طريق حضور فعال حسابرسان و بيان گر فقر
كمبود حسابدار رسمي در ايران به دليل عدم
استقبال از اين رشته به خاطر كمبود درآمد
و هم چنين توجه خاص زنان به اين رشته

پردرآمد است.

اين موضوع بيان گر آن است كه آموزش
و پرورش كشور در زمينه معرفي رشته
حسابداري و رشته هاي گرايشي آن نتوانسته
دانشجويان زنده كشور را جذب كند. جدول
شماره (۹) متوسط حقوق سالانه رشته-
هاي مختلف امور مالي را در سال ۲۰۰۶ در
انگلستان نشان مي دهد كه حكايت از برتري
قابل توجه فارغ التحصيلان رشته حسابداری
نسبت به ساير رشته ها است.

جدول شماره ۹ نشان مي دهد در حالي كه
متوسط حقوق يك مهندس در شرايط مشابه
در انگلستان ۵۰،۰۰۰ پوند است متوسط حقوق
رئيس امور مالي (بدون مدرک حرفه‌ای)
۶،۴۰۰ پوند و با مدرک حرفه‌ای معادل ۷،۰۴۵
پوند است كه نشان از توجه كشورهاي پيشرفته
جهان به رشته هاي مالي و فاينانس دارد.

جدول شماره (۱۰) بيان گر آن است كه متوسط
در صد حق الزحمه حسابرسي داخلي به درآمد
شركت هاي مورد رسيدگي توسط مؤسسات
حسابرسي بين المللي بين يك دهم تا هفت
دهم درصد و متوسط درصد حق الزحمه
حسابرسي خارجي به درآمدهاي شركت هاي
مورد رسيدگي بين يك دهم تا هشت دهم
در صد در نوسان بوده است.

جدول شماره (۱۱) و مقايسه آن با جدول
شماره (۱۲) حكايت از آن دارد كه متوسط
حق الزحمه حسابرسي در آمريكا بيشتر از
انگلستان است اما به نظر مي رسد چنانچه
ميانگين متغير تعداد شركت ها و درصد حق-
الزحمه حسابرسي را در آمريكا مورد توجه
قرار دهيم، بتوانيم به اين نتيجه برسيم كه درصد
حق الزحمه حسابرسي مستقل بين ۲/۹ هزارم
تا ۳ هزارم در درآمد شركت هاي مورد رسيدگي
بوده است.

جدول شماره (۱۳) كه بيان گر تجزيه و تحليل
آماری ۱۰ مؤسسه بزرگ جهان در سال ۲۰۰۵
است براي اطلاع استفاده كنندگان از خدمات
حسابرسي، درج شده است. اين جدول

نشان دهنده آن است، كه هر چقدر مؤسسات
حسابرسي به سوي بزرگ شدن و بين المللي
شدن گام برمي دارند، تعداد شركا و اعضاي
حرفه اي آنها بيشتر شده و درآمد هر شريك
و درآمد هر يك از كاركنان حرفه اي به تناسب
گسترش مؤسسات حسابرسي، افزايش مي-
يابد. اين موضوع نشان مي دهد كه تا زماني كه
يك مؤسسه حسابرسي به سود قابل ملاحظه
دست نيابد نمي تواند موضوع آموزش و
توسعه را در دستور كار خود قرار دهد. جدول
شماره (۱۴) نشان مي دهد كه به رغم تبديل
Big Eight به Big Four بازار حسابرسي در آمريكا
هم چنان در انحصار چهار مؤسسه بزرگ بوده
و ضعيت مؤسسات مياني (RSM, GT, BDO,
Howarth, BK) در فاصله ۲۰۰۲-۱۹۸۸ (چه از
نظر درآمدی و چه از نظر تعداد مشتريان) تغيير
محسوسي نكرده است.

نگاهي گذرا به تشكيل مؤسسات حسابرسي
در انگلستان، آمريكا و استراليا و كانادا و
كشورهاي مشترك المنافع انگلستان (كامنولث)
نشان مي دهد كه، در اين كشورها كه مهد
حرفه حسابداری و حسابرسي به شمار است،
نيز مؤسسات به صورت فزاینده و چند نفره
شروع و پس از حمايت هاي جدي دولت ها
و در فرآيند رشد و توسعه بازار سرمایه اين
مؤسسات به تدريج بزرگ شده اند و هيچ يك
از مؤسسات «بزرگ متولد نشده اند». به طور
مثال تجربه مؤسسات حسابرسي «پرايس
واتر هاوس كوپرز» (PWC) و «ديلویت اند
توش» (DT) نشان از ادغام بيش از هفتاد
مؤسسه حسابرسي طی حدود يكصد و پنجاه
سال در اين دو مؤسسه دارد.

نمودار ذيل، نحوه تشكيل مؤسسه حسابرسي
Deloitte را نشان مي دهد.

جدول شماره (۱۲) - درخت فاميلي مؤسسه
حسابرسي ديلویت اند توش اند توماتسو
تجزيه و تحليل جدول شماره (۱۴) نشان
مي دهد كه نسبت شريك به كاركنان حرفه اي
حسابرسي بين ۸ تا ۱۵، نسبت كاركنان اداري

جدول شماره (۵) - نمایه آماری اعضای انجمن های حرفه ای بریتانیا و آمریکا

ردیف	نوع مدرک	دانشجویان بریتانیایی و ایرلندی	دانشجویان سایر جهان	کل دانشجویان	اعضای بریتانیایی و ایرلندی	سایر اعضای جهان	جمع اعضا	درصد عضویت زنان
۱	ACCA	۶۳,۵۲۴	۱۴۲,۵۷۵	۲۰۵,۰۹۹	۵۲,۶۷۸	۴۲,۷۳۸	۹۵,۴۱۶	۲۷
۲	CIMA	۵۴,۰۶۴	۲۳,۸۵۹	۷۷,۹۲۳	۴۶,۸۲۰	۱۲,۹۶۲	۵۹,۷۸۲	۲۳
۳	CIPFA	۲,۳۷۸	۳۴	۲,۴۱۲	۱۳,۲۱۳	۳۰۸	۱۳,۵۲۱	۱۸
۴	ICAEW	۹,۳۶۰	۲۸۸	۹,۶۴۸	۱۰۸,۱۵۷	۱۵,۵۶۲	۱۲۳,۷۱۹	۲۱
۵	ICAI	۳,۳۹۲	---	۳,۳۹۲	۱۱,۸۴۰	۱,۱۹۹	۱۳,۰۳۹	۱۹
۶	ICAS	۲,۳۲۴	۳	۲,۳۲۷	۱۳,۰۰۴	۲,۱۶۲	۱۵,۱۶۶	۲۲
	جمع	۱۳۵,۰۴۲	۱۶۶,۷۵۹	۳۰۱,۸۰۱	۲۴۵,۷۱۲	۷۴,۹۳۱	۳۲۰,۶۴۳	---
۷	AICPA	---	---	---	---	---	۳۲۷,۱۳۵	۳۱

جدول شماره (۶) - نمایه درصد ترکیبی حسابداران رسمی در آمریکا بر اساس جنسیت

سال	جنسیت	۱۹۹۳	۱۹۹۷	۱۹۹۹	۲۰۰۴
مرد		-	۰	۵۱٪	۴۴٪
زن		۰	۰	۴۹	۵۶
تمام وقت					
مرد		۶۴٪	۶۱٪	۶۰	۵۱
زن		۳۶	۳۹	۴۰	۴۲
پاره وقت					
مرد		۲۹	۲۴	۱۹	۲۵
زن		۷۱	۷۶	۸۱	۷۵

جدول شماره (۷) - ترکیب کارکنان مؤسسات حسابرسی

سمت	مؤسسات محلی کوچک		مؤسسات محلی بزرگ		مؤسسات کوچک ایالتی		مؤسسات بزرگ ایالتی		مؤسسات ملی و بین المللی	
	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن
شریک	۳۴٪	۶۳٪	۳۵٪	۶۶٪	۳۶٪	۴۸٪	۲۹٪	۶۴٪	۲۵٪	۵۰٪
هیأت مدیره	۷	۹	۸	۸	۱۰	۱۶	۷	۴	۲۳	۱۷
مدیر ارشد	۱۴	۷	۱۹	۵	۱۰	۸	۲۲	۸	۱۶	۸
مدیر	۳	۲	۱۱	۵	۵	۸	۱۲	۱۲	۱۳	۵
کارکنان ارشد	۱	۰	۴	۲	۵	۴	۵	۰	۱	۰
سایر کارکنان	۴۱	۱۹	۲۳	۱۴	۳۴	۱۶	۱۵	۱۱	۲۲	۲۰

جدول شماره (۸) - نمایه آماری جامعه حسابداران رسمی ایران (IACPA)

کل اعضای جامعه	شاغل انفرادی	غیر شاغل	شاغل در سازمان حسابرسی	شاغل در مؤسسات	شاغل شریک
۱۳۶۸	۲۲۰	۳۵۸	۲۹۶	۶۴	۴۲۴
تعداد مؤسسات حسابرسی	کل پرسنل شاغل مؤسسات*	حجم فعلی بازار حسابرسی	سهم سازمان حسابرسی	سهم بخش خصوصی	حجم واقعی* بازار خدمات حسابرسی ایران
۱۳۹	۳۲۷۵	۵۰ میلیارد تومان	۳۰ میلیارد تومان	۲۰ میلیارد تومان	۱۵۰ میلیارد تومان

جدول شماره (۹) - نمایه مقایسه ای حقوق سالانه رده های مختلف رشته حسابداری

رده	متوسط حقوق	با مدرک CIMA	با مدرک ACCA
رئیس امور مالی	۷۶,۹۹۰	۷۳,۷۸۰	۸۴,۵۴۱
سرپرست امور مالی	۵۲,۰۹۴	۵۰,۶۹۹	۶۰,۱۰۰
شریک	۷۰,۶۰۰	۲۹,۷۵۰	۷۲,۵۵۶
حسابدار	۳۶,۱۰۰	۳۵,۹۲۴	۴۲,۳۸۵
حسابرس	۴۰,۸۵۵	۲۷,۱۳۵	۴۲,۷۰۰
مسئول اعتبارات	۲۴,۶۳۰	۲۳,۷۵۰	۵۵,۰۰۰
متصدی حقوق	۳۱,۲۹۰	۲۷,۵۰۰	---
مسئول مالیات	۵۴,۹۳۷	۵۲,۳۰۰	۶۰,۲۹۶

مبالغ یونانگستان

جدول شماره (۱۰) - متوسط هزینه حسابرسی بر اساس درآمد شرکت‌ها

مبالغ: هزار یوندد

طبقه‌بندی درآمدی شرکت‌ها	تعداد شرکت‌ها	متوسط درآمد سالانه شرکت‌ها	متوسط حق الزحمه حسابرسی داخلی	حق الزحمه حسابرسی داخلی به درآمد شرکت‌ها	متوسط حق الزحمه حسابرسی خارجی	حق الزحمه حسابرسی خارجی به درآمد شرکت‌ها
زیر ۳۰۰ میلیون دلار	۱۵۴	۱۴۱	۲۸۶	۰/۲	۱۱۷	۰/۸
بین ۳۰۰ تا ۷۰۰ میلیون دلار	۱۱۰	۴۶۴	۵۱۴	۰/۱	۲۱۹	۰/۵
بین ۷۰۰ تا ۱ میلیارد دلار	۳۳	۸۱۴	۵۹۶	۰/۷	۴۴۷	۰/۵
بین ۱ تا ۵ میلیارد دلار	۲۸۶	۲,۲۵۶	۱,۳۴۱	۰/۶	۷۷۴	۰/۳
بین ۵ تا ۱۰ میلیارد دلار	۹۸	۷,۰۴۶	۳,۵۲۹	۰/۵	۲,۱۳۳	۰/۳
بین ۱۰ تا ۳۰ میلیارد دلار	۹۸	۱۷,۹۷۰	۶,۸۴۷	۰/۴	۳,۷۲۷	۰/۲
بالای ۳۰ میلیارد دلار	۳۳	۶۷,۶۵۲	۲۰,۳۱۷	۰/۳	۷,۵۵۲	۰/۱

منبع: انجمن حسابرسان داخلی آمریکا (IIA)

جدول شماره (۱۱) - متوسط درصد حق الزحمه حسابرسی به درآمدهای صد شرکت برتر

سال	۱۹۸۵	۱۹۸۹	۱۹۹۳	۱۹۹۶	۱۹۹۹	۲۰۰۲
هزارم	۳/۱	۲/۹	۲/۹	۲/۱	۲/۹	۲/۹

جدول شماره (۱۲) - وضعیت Big Four در آمریکا

نام مؤسسه	۱۹۹۸	۲۰۰۲
درآمد Big Eight	۱۵۶۶	۴۴۶۸
درآمد مؤسسات میانی (۵ مؤسسه بعدی)	۲۸۸	۲۹۰
تعداد مشتریان بورسی	۱۳۵۹	۲۰۴۶
تعداد مشتریان بورسی مؤسسات میانی	۲۳۴	۲۴۵

جدول شماره (۱۴) - تجزیه و تحلیل ده مؤسسه بزرگ حسابرسی جهان در سال ۲۰۰۵

ردیف	نام مؤسسه	درآمد (میلیاردها دلار)				تعداد شرکت (۱)	تعداد کارکنان حرفه‌ای (۳)	کارکنان اداری (۱)	کل کارکنان (۵)	درآمد هر شرکت (۱-۲ دلار)	متوسط درآمد کل کارکنان (۱-۲ دلار)	سال تاسیسی شرکت‌ها			تعداد دفتر در جهان	تعداد کشورهای فعال	تاریخ بین‌المللی شدن
		۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵												
۱	PwC	۱۲/۵	۱۵/۱	۱۷/۶	۲۰۰۳	۸۰,۱۹	۱۷۳,۰۷	۱۳,۰۲۳	۲۵۳,۰۰۰	۲,۵۳۰,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۸	۸	۶	۶	۸	۱۹۹۸
۲	Deloitte	۱۲/۸	۱۴/۶	۱۶/۲	۱۷/۲	۷,۷۴۴	۲۲۷,۰۶	۱۱۲,۸۱۳	۲,۳۵۱,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۸,۰۰۰	۷	۷	۷	۷	۷	۱۹۹۳
۳	E&Y	۱۰/۷	۱۲/۱	۱۲/۵	۱۶/۹	۶,۰۰۰	۷۵,۷۰۰	۳۳,۸۵۰	۱,۰۶۰,۰۰۰	۲,۲۲۰,۰۰۰	۱۵۹,۰۰۰	۷	۹	۷	۷	۷	۱۹۸۹
۴	KPMG	۱۰/۱	۱۲/۶	۱۳/۴	۱۵/۶	۶,۶۰۰	۷۶,۰۰۰	۲۱,۰۰۰	۲,۳۷۰,۰۰۰	۲,۰۵۰,۰۰۰	۱۶۶,۰۰۰	۷	۸	۷	۷	۷	۱۹۸۷
۵	BDO	۲/۱	۲/۶	۳	۳/۳	۲,۳۲۰	۲۰,۳۸۳	۵,۲۳۵	۲,۷۸۰,۰۰۰	۱,۶۲۰,۰۰۰	۱۱۸,۵۵۵	۸	۱۱	۸	۸	۸	۱۹۹۴
۶	RSM	۱/۷	۲/۸	۲/۱	۲/۵	۲,۳۲۰	۱۵,۶۳۳	۵,۰۲۷	۱,۰۷۸,۰۰۰	۱,۰۷۸,۰۰۰	۱۰۸,۷۰۰	۱۰	۱۵	۱۰	۱۵	۱۰	۱۹۹۹
۷	GT	۱/۶	۲/۸	۲/۱	۲/۵	۲,۰۹۰	۱۵,۷۰۷	۲,۳۶۹	۱,۳۰۲,۸۷۰	۱,۰۵۹,۰۰۰	۱۱۳,۷۵۰	۹	۱۳	۹	۱۳	۹	۱۹۸۵
۸	Baker Tilly	۱/۵	۱/۶	۱/۸	۲/۱	۲,۲۱۹	۱۳,۸۵۲	۳,۹۶۸	۲,۰۰۱,۹	۹۵۰,۸۷۸	۱۰۵,۳۳۴	۱۶	۱۶	۱۱	۱۶	۱۱	۱۹۹۰
۹	Hannity	۱/۳	۱/۷	۱/۷	۲	۱,۸۷۷	۱۳,۱۸۶	۲,۳۹۰	۱,۹۸۴	۸۸۹,۶۸۰	۱۰۰,۸۸۸	۱۷	۱۷	۱۱	۱۷	۱۱	۱۹۹۸
۱۰	Moses Rowland	۱/۱	۱/۸	۱/۸	۱/۹	۱,۸۹	۱۲,۱۱۳	۲,۱۳۶	۱,۹۱۷	۸۵۰,۳۶۸	۹۹,۰۸۲	۱۸	۱۸	۱۱	۱۸	۱۱	۱۹۹۹

جدول شماره (۱۵) - حسابرسان یکصد برتر شرکت جهان در سال ۲۰۰۵ چه مؤسسه‌ای هستند؟

نام مؤسسه	تعداد شرکت‌های مورد رسیدگی	دریافتی (میلیون یوندد)		مجموع درآمد (میلیون یوندد)
		حق الزحمه حسابرسی	سایر خدمات	
BDO	۱	۰/۲	۰/۱	۰/۳
DTT	۱۸	۴۸/۶	۶۶	۱۰۴
E&Y	۱۹	۵۹	۵۰	۱۰۹
KPMG	۲۱	۹۰	۷۳	۱۶۳
PWC	۴۱	۱۱۹	۱۴۰	۲۵۹

جدول شماره (۱۶) - حسابرسیان دوست و پنجاه شرکت برتر جهان در سال ۲۰۰۵ چه کسانی هستند؟

مبالغ میلیون پوند

نام مؤسسه	تعداد شرکت‌های مورد رسیدگی	دریافتی		مجموع درآمد
		حق الزحمه حسابرسی	سایر حق الزحمه‌ها	
Baker Tilly	۱	۰/۴	۰/۱	۰/۵
BDO	۳	۰/۴	۰/۷	۱/۱
DTT	۵۷	۳۲	۳۶/۶	۶۸/۶
KPMG	۴۷	۳۰/۴	۲۴/۷	۵۵/۱
E&Y	۳۱	۲۵/۱	۲۱/۶	۴۶/۷
Mazonsers	۱	۰/۶	۰/۶	۱/۲
PWC	۷۴	۲۸/۴	۶۳/۵	۱۱۱/۹
RSM	۱	۰/۳	---	۰/۳

جدول شماره (۱۷) - شرکت‌های پرداخت کننده بالاترین حق الزحمه حسابرسی در جهان در سال ۲۰۰۵ کدامند؟

نام مؤسسه	نام مؤسسه حسابرسی	حق الزحمه (میلیون پوند)	
		حسابرسی	سایر خدمات مالی
بریتیش پترولیوم B.P.	E&Y	۲۳/۵	۲۰/۲
رویال داچ شل Royal Dutch Shell	KPMG & PWC	۲۲	۱۶
اچ. اس. بی. سی. HSBC	KPMG	۲۲/۷	۱۴
انگلو امریکن Anglo-American	DTT	۹/۵	۷/۹

جدول شماره (۱۸) - حق الزحمه مؤسسات حسابرسی Big Four از شرکت‌های
لیست (FST, ۱۰۰۰ - FST, ۲۵۰ - FST, ۳۵۰ - صدگانه - ۲۵۰ گانه - ۳۵۰ گانه جهان)

مبالغ میلیون پوند

نام مؤسسه	تعداد شرکت‌های مورد رسیدگی	حق الزحمه حسابرسی
DTT	۱۰۵	۶۸/۶
E&Y	۱۰۹	۴۶/۸
KPMG	۱۶۳	۵۵/۵
PWC	۲۵۹	۱۱/۹
سایر مؤسسات میانی	۰/۳	۷/۹
جمع کل	۶۳۶	۲۹۰/۷

جدول شماره (۱۹) - مقایسه حقوق مدیران برجسته ده شرکت اول
از یکصد شرکت برتر با حق الزحمه حسابرسی آنها

مبالغ پوند

ردیف	نام شرکت	نام پدر	دریافتی سالانه		طول مدت حسابرسی (روز)
			مزایا	حقوق	
۱	Man group	پیتر کلاری	۱,۷۷۰,۰۰۰	۲۷۹,۰۰۰	۵۲
۲	Royal Bank Scotland	فردریک وات	۱,۰۶۰,۰۰۰	۴۶۶,۰۰۰	۵۷
۳	Tesco	آندره هیکنستون	۱,۰۰۶,۰۰۰	۵۰۷,۰۰۰	۴۴
۴	BAT	پل رابینر	۹۴۶,۰۰۰	۴۳۵,۰۰۰	۵۶
۵	Unilever	زادلف مارکهام	۵۸۷,۰۰۰	۵۳۵,۰۰۰	۶۳
۶	Diageo	نیکولاس رز	۶۵۱,۰۰۰	۴۵۳,۰۰۰	۶۶
۷	HSBC	داگلاس فلینت	۴۳۸,۰۹۲	۶۰۲,۰۰۰	۵۵
۸	BSKYB	مارتین استوارت	۵۶۶,۴۳۶	۴۰۰,۰۰۰	۴۲
۹	Reckit Benckline	کولین دی	۶۰۹,۰۰۰	۳۴۴,۰۰۰	۶۶
۱۰	Glasco Smith	جان کمب	۴۷۲,۰۰۰	۴۷۵,۰۰۰	۶۹

جدول شماره (۲۲) - تجزیه و تحلیل درآمد مؤسسات حسابرسی Big Four در آمریکا در سال ۲۰۰۵

ردیف	نام مؤسسه	رتبه	درصد ترکیب درآمد			تعداد دفاتر	تعداد کل کارکنان	تعداد شریک	تعداد کارکنان حرفه‌ای
			حسابرسی	مالیات	مدیریت				
۱	DT	۱	۴۰	۲۶	۳۲	۱۰۷	۲۹,۳۷۸	۲,۵۶۸	۲۰,۲۷۳
۲	EY	۲	۶۷	۳۰	۳	۹۵	۲۵,۰۸۹	۱۲,۰۰۰	۱۶,۴۸۹
۳	PWC	۳	۶۵	۳۰	۳۵	۱۲۵	۲۳,۳۰۰	۲,۲۰۰	۲۱,۲۱۰
۴	KPMG	۴	۷۲	۲۸	---	۹۵	۱۸,۳۳۱	۱,۵۸۵	۱۱,۸۶۶

جدول شماره (۲۱) - چشم انداز بازار جهانی حسابرسی در سال ۲۰۱۵

رتبه	نام مؤسسه	۲۰۱۵ پروژه درآمدزا
۱	Deloitte Touch Tomatso	۵۳,۰۹۱
۲	Pricewaterhouse Coopers	۴۲,۲۲۹
۳	Ernst & Young	۳۳,۲۴۴
۴	KPMG	۲۸,۲۹۲
۵	BDO International	۶,۴۸۷
۶	RSM International	۵,۶۰۵
۷	Grant Thornton International	۴,۴۸۴
۸	Baker Tilly International	۴,۴۷۸
۹	Kreston International	۳,۹۸۴
۱۰	Moore's Rowland International	۳,۹۶۶
۱۱	Horwath International	۳,۸۷۱
۱۲	HLB International	۳,۴۹۳
۱۳	Moore Stephens International	۳,۲۵۶
۱۴	Nexia International	۳,۲۳۴
۱۵	PKF International	۲,۹۶۵
۱۶	AGN International	۱,۳۸۶
۱۷	IGAF Worldwide	۱,۲۹۰
۱۸	DFK International	۱,۱۳۳
۱۹	CPA Associates International	۱,۱۳۳
۲۰	UHY International	۱,۰۲۶
Total		۲۰۸,۶۶۷

جدول شماره (۲۲) - مقایسه وضعیت فعلی و آینده حسابرسی صد شرکت برتر انگلستان

مشخصات صد شرکت برتر در UK	وضعیت فعلی حسابرسی	پیش‌بینی وضعیت آتی حسابرسی
مجموع درآمد	۸۰۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۰۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
مجموع حق الزحمه حسابرسی	۱۹۷,۰۰۰,۰۰۰	۳۱۱,۸۰۰,۰۰۰
حق الزحمه حسابرسی به درآمد	۲/۵ در هزار	۳/۹ در هزار
جمع سود	۱۹,۷۲۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۹,۶۱۴,۰۰۰,۰۰۰
درصد حق الزحمه حسابرسی به سود	۱ درصد	۱/۵ درصد
کل درآمد غیر حسابرسی	۴۷۴,۰۰۰,۰۰۰	---
درصد حق الزحمه خدمات مالی به کل درآمد	۶ در هزار	---
حق الزحمه حسابرسی به ازای هر یک از کارکنان	۲۵	۷۰
طبقه‌بندی حق الزحمه حسابرسی	۱۷,۰۰۰,۰۰۰ تا ۴۰,۰۰۰	۱۷,۵۰۰,۰۰۰ تا ۳۰,۰۰۰
متوسط حق الزحمه حسابرسی	۱,۳۹۴,۰۰۰	۲,۹۰۰,۰۰۰
متوسط حق الزحمه خدمات غیر حسابرسی	۱,۹۷۳,۰۰۰	۳,۱۱۸,۰۰۰
طبقه‌بندی حق الزحمه غیر حسابرسی	بین ۲۷,۰۰۰,۰۰۰ تا ۰	---

AIG

جدول شماره (۲۰) بیان گر آن است که افزایش درآمدی مؤسسات حسابرسی به طور خودکار در افزایش تعداد شرکاء، تعداد کل کارکنان و تعداد کارکنان حرفه‌ای و تعداد شعب آنها بسیار موثر است.

به کل کارکنان مؤسسات بین‌المللی بین ۱۸۷۷ درصد تا ۲۶ درصد و نسبت کارکنان حرفه‌ای به کل کارکنان بین ۷۲ تا ۷۸ درصد در نوسان است که این امر یک نوع پیوستگی معنی‌دار بین حجم کار، درآمد مؤسسات و تعداد شرکاء و کارکنان حرفه‌ای را نشان می‌دهد.

- ۲۰۰۶
۲. Lafferty.com ۲۰۰۳
۳. International Accounting Beltline Dec ۲۰۰۵
۴. ACCA Annual report ۲۰۰۵
۵. AICPA Annual report ۲۰۰۵
۶. Institute of International Auditor Accounting in Future PWC
۷. The annual audit fee survey ۲۰۰۴-۲۰۰۵
۸. FTSE ۱۰۰، ۲۵۰، ۳۵۰
۹. AICPA work/life & woman's initiatives ۲۰۰۴ research blog.com ۴ Big

جدول شماره (۲۱) چشم انداز بازار جهانی حسابرسی در سال ۲۰۱۵ بر اساس بررسی‌های واحد تحقیقات بولتن حسابداری بین‌المللی که در شماره ۱۴ ژانویه ۲۰۰۶ درج شده را نشان می‌دهد. این بررسی نشان از افزایش صددرصد بازار حسابرسی جهان در سال ۲۰۱۵ دارد. این موضوع به خاطر گسترش وسیع بازارهای پولی و مالی و حضور هر چه بیشتر حسابرسان در این بازارها به ویژه توسعه بازارهای جهانی پول و سرمایه در چین و هندوستان است.

جدول شماره (۱۵ و ۱۶) نیز ترکیب و درآمد حسابرسان فهرست صد شرکت برتر و ۲۵۰ شرکت برتر جهان را نمایش می‌دهد که حکایت از انحصار کامل این گروه صاحب‌کاران توسط Big Four را دارد. موضوع انحصار Big Four با بازار جهانی حسابرسی آن‌چنان بالا گرفته که هیأت نظارت بر شرکت‌های بورس آمریکا (PCAOB) Public Company Accounting Oversight Board نظارت خود را بر Big Four شدت بخشیده و مقاله معروف هیأت نظارت زنگ‌ها را برای حسابرسی Big Four بصدا درآورده (PCAOB) Slamming Big Four Audit در همین رابطه بوده که هیأت نظارت عملاً بر علیه مؤسسات Big Four وارد کارزار شده است.

جمع‌بندی جدول شماره (۲۱) حکایت از آن دارد، که جهان در قبال مسئولیت و پاسخگویی به حرفه حسابداری روی آورده و بازار جهانی سرمایه و بازارهای پولی و مالی حاضر به پرداخت هزینه منطقی این پاسخگویی هستند. بدیهی است در چنین شرایطی زبده‌ترین دانش‌پژوهان و دانش‌آموختگان کشورها جذب رشته حسابداری و حسابرسی خواهند شد زیرا چشم‌انداز روشن این رشته آن‌ها را جذب می‌کند.

بر اساس آمار جامعه حسابداران رسمی ایران برخی مؤسسات حسابرسی ایرانی که با مؤسسات بین‌المللی همکاری ندارند، درآمد بیشتری نسبت به مؤسسات حسابرسی که دارای همکار بین‌المللی هستند نشان داده‌اند که این موضوع نیز قابل تأمل جدی است زیرا مقایسه درآمد مؤسسات بین‌المللی و همکاران ایرانی آن‌ها نشان‌دهنده ضعف فوق‌العاده درآمدی برخی همکاران ایرانی آن‌ها یا عدم اقبال مشتریان ایرانی به این همکاران مؤسسات بین‌المللی و یا پنهان‌کاری همکاران ایرانی آن‌ها در مورد درآمد ابرازی، است.

جدول شماره (۲۱) وضعیت فعلی و چشم انداز مورد نظر حرفه حسابداری را در مورد صد شرکت برتر انگلستان نشان می‌دهد. این جدول نیز مؤید این موضوع است که حق الزحمه حسابرسی مورد نظر و مورد عمل حرفه حسابرسی در انگلستان در یکصد شرکت برتر بین ۲/۵ درصد تا ۳/۹ درصد درآمد شرکت‌های مورد رسیدگی بوده و متوسط حق الزحمه حسابرسی مورد انتظار ۱/۳ میلیون پوند تا ۲/۹ میلیون پوند (۲/۳ تا ۵/۲ میلیون دلار آمریکا) است.

جدول شماره ۱۷ بیان‌گر پرداخت بالاترین حق الزحمه حسابرسی توسط شرکت‌های بزرگ و جدول شماره ۱۸ مجموع حق الزحمه حسابرسی Big Four را از یکصد شرکت برتر جهان است که نشان‌دهنده این موضوع است که شرکت‌های بزرگ برای استفاده از خدمات اطمینان‌بخش حسابرسان حق الزحمه‌های گزافی را پرداخت می‌کنند.

لازم بیادآوری است که کوچک‌ترین شرکت عضو رتبه‌بندی صد شرکت برتر انگلستان دارای درآمدی بیش از ۳ میلیارد پوند است.

علیرغم آنکه جدول شماره (۲۰) رابطه معنی‌دار خاصی را بین حقوق مدیران شرکت‌های بزرگ و حق الزحمه حسابرسان نشان نمی‌دهد اما در مجموع حق الزحمه حسابرسان بیش از دریافتی سالانه مدیریت ارشد شرکت‌ها بوده در حالی که به نظر می‌رسد در مورد شرکت‌های بزرگ ایرانی موضوع بالعکس است.

منابع و مأخذ

۱. Accountancy age - Salary Survey: Autumn

